

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Victor Persson

Iskallt begär

Svalbardtraktaten – vem har rätt till Svalbards olja?

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Uppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Per Nilsén

Termin: VT 2014

Innehåll

1	INLEDNING	4
1.1	Syfte och frågeställning	4
1.2	Avgränsning	5
1.3	Metod och material	5
1.4	Forskningsläge	7
1.5	Disposition	7
2	SVALBARD	8
2.1	Geografi	8
2.2	Historia	9
2.3	Ekonomisk verksamhet	11
3	SVALBARDTRAKTATEN	13
3.1	Norges suveränitet över Svalbard	13
3.2	Icke-diskriminering av andra stater	14
4	SVALBARDTRAKTATENS GEOGRAFISKA TILLÄMPNING	16
4.1	Svalbards havszoner	16
4.2	Tre ståndpunkter	18
4.2.1	Oinskränkt norsk jurisdiktion	18
4.2.2	Ingen norsk jurisdiktion	20
4.2.3	Norsk jurisdiktion och Svalbardtraktatens tillämplighet	22
5	ANALYS	25
6	SLUTSATS	28

Abstract

The Arctic archipelago of Svalbard was until World War I regarded as *terra nullius*, no man's land. Nations from all over Europe have conducted economic activities in this area for centuries, including fishing and mining. Norway's sovereignty over Svalbard was recognised through the Svalbard Treaty of 1920 which also established equal rights for the States parties to carry on economic activities on land and in the territorial sea. Since the treaty entered into force the law of the sea has undergone vast changes, such as the introduction of the exclusive economic zone and continental shelf as new concepts. By virtue of its sovereignty Norway has extended its territorial sea to 12 nautical miles, established a 200 nautical mile fishery protection zone (instead of an exclusive economic zone) and claimed the continental shelf.

Today the States parties are faced with a problem of interpretation. Norway argues that the equal economic rights of the States parties do not apply beyond the territorial sea, while other States parties hold the opposite view. This paper covers arguments for both viewpoints and reaches the conclusion that the equal rights of the States parties should be applied to the continental shelf and fishery protection zone.

Sammanfattning

Den arktiska ögruppen Svalbard har fram till första världskriget betraktats som *terra nullius*, ingenmansland. Nationer från hela Europa har i århundraden bedrivit olika ekonomiska verksamheter i området, bl a fiske och gruvdrift. Genom en traktat från 1920, den s k Svalbardtraktaten, erkändes Norges suveränitet över Svalbard samtidigt som lika rätt att bedriva ekonomisk verksamhet på land och territorialhav kvarstod för andra fördragsslutande nationer. Sedan traktaten skrevs under har havsrätten genomgått stora förändringar, bl a har den ekonomiska zonen och kontinentalsockeln introducerats som juridiska begrepp. I kraft av sin suveränitet har Norge utvidgat sitt territorialhav till 12 sjömil, inrättat en 200 sjömil bred fiskevårnzon (istället för ekonomisk zon) och tagit besittning av kontinentalsockeln.

Idag står de fördragsslutande parterna inför ett tolkningsproblem. Norge hävdar att de lika ekonomiska rättigheterna som tillfaller de fördragsslutande parterna inte gäller utanför territorialhavet, medan andra stater hävdar motsatsen. Uppsatsen behandlar argument för båda ståndpunkter och kommer till slutsatsen att de fördragsslutande parternas rättigheter ska tillämpas på kontinentalsockeln och fiskevårnzonen.

Förkortningar

EEZ	Exklusiv ekonomisk zon
FPZ	Fisheries Protection Zone
UNCLOS	FN:s havsrättskonvention, SÖ 2000:1
St.meld.	Melding til Stortinget (Rapport från Norges regering till Stortinget)

1 Inledning

I jakten på olja söker sig världens nationer till allt mer avlägsna områden för att upptäcka nya fyndigheter att utvinna. I takt med den globala uppvärmningen har blickarna börjat dras norrut mot Arktis och vad som kan finnas dolt på havsbotten under de smältande isarna.

Fem nationer, Kanada, USA, Ryssland, Danmark och Norge, har inrättat ekonomiska zoner utanför sina kuster mot norr. De har även gjort omtvistade anspråk på kontinentalsocklarna för att förbättra sina geografiska förutsättningar för framtida prospektering av olja och naturgas. Trots att dessa fem nationer är de enda vars kuster gränsar till Arktis har fler länder visat intresse för områdets potential.

Men vilken rätt kan de länder ha, vars geografiska placering hindrar territoriellt anspråk i Arktis, att utforska och utvinna naturresurser i ett område utanför deras territorium? Svaret kan ligga i den så kallade Svalbardtraktaten från 1920, en traktat som ställer dörren till Arktis naturresurser på glänt.

1.1 Syfte och frågeställning

Svalbardtraktaten ger de fördragsslutande parterna lika rättigheter att utvinna naturresurser på Svalbard och dess territorialhav. Syftet med uppsatsen är att undersöka om det med hjälp av Svalbardtraktaten finns en möjlighet att utvinna olja i Arktis för de länder som inte har territorium i området. Uppsatsen avser samtidigt ta reda på under vilka omständigheter Svalbardtraktaten kom till. Följande frågor kommer därför att behandlas under uppsatsens gång:

- Varför skrevs Svalbardtraktaten och vilka omständigheter föranledde behovet av den?

- Svalbardtraktaten skrevs för snart 100 år sedan. Hur ska den tolkas i ljuset av modern havsrätt?
- Kan en fördragsslutande part åberopa Svalbardtraktaten för att skaffa sig rätt till naturresurserna på Svalbards kontinentalsockel?

1.2 Avgränsning

Traktaträtt och havsrätt är två mycket breda juridiska områden. I denna uppsats behandlas Svalbardtraktaten och dess bestämmelser om utnyttjandet av naturresurser, övriga bestämmelser berörs endast. Avsikten är att främst fokusera på icke-levande naturresurser, huvudsakligen olja, och således hamnar reglerna om kontinentalsockeln i centrum. Regler om den ekonomiska zonen ligger dock nära, och resonemang om dessa kan därför bli relevanta i den mån de kan tillämpas även på kontinentalsockeln.

Denna skrivning utgår från ett objektivt internationellt perspektiv och därför varken argumenteras för eller utvecklas någon specifik stats ståndpunkt. Argument som framförs under uppsatsens gång kan dock komma att exemplifieras av vad vissa stater har uttryckt. Uppsatsen behandlar inte berörda länders nationella lagar, med undantag för vissa bestämmelser som Norge infört till en följd av Svalbardtraktaten. Tätt efter Svalbardtraktaten skrev Norge ett regelverk för gruvdriften på Svalbard, den s k Mining Code, något som heller inte ryms här.

Rättsfall på området behandlas inte, däremot redogörs för andra forskares slutsatser som i sin tur delvis bygger på deras analyser av relevanta rättsfall.

1.3 Metod och material

Här tillämpas rättsdogmatisk metod utifrån ett historiskt förklaringsperspektiv. Den rättsdogmatiska metoden är en juridisk metod som bygger på undersökningar av erkända rättskällor inom juridiken och som syftar till att utröna vad som är gällande rätt i ett visst fall. Metoden

visar sig i de utredande aspekterna av uppsatsen och valet av material som tillsammans med Svalbardtraktaten främst utgörs av juridisk doktrin. Med hjälp av doktrin och Wienkonventionens riktlinjer om traktatolkning ska traktaten tolkas i ljuset av modern havsrätt. Svalbardtraktaten är skriven på två officiella språk, franska och engelska, denna uppsats baseras på den engelska versionen.

Det är lönlöst att försöka tillämpa traktaten idag utan att förstå den historiska kontexten ur vilken traktaten uppkom. Det historiska perspektivet är tänkt att förklara varför Svalbardtraktaten kom till vid just den tidpunkten och den platsen. Först då kan traktaten föras in i ett sammanhang som speglar dess innehåll och framför allt dess syfte, något som väger tungt vid traktatolkning.

Här har använts nästan uteslutande norskt material om Svalbards historia. Information kan anses allmänt vedertagen och har därför inte blivit kritiskt granskad. Det historiska händelseförloppet har på någon punkt varit omstritt, men ingenting som är avgörande för syftet med denna uppsats.

Vad gäller tolkningen av Svalbardtraktaten har använts flera artiklar, avhandlingar och böcker, nästan allt skrivet av professorer inom havsrätt. Författarna har nått olika slutsatser, många gånger till förmån för författarens egen nation. För att uppnå en så objektiv syn som möjligt redovisas underlag till stöd för alla ståndpunkter. Visst material har varit svårt att få tag på, särskilt av ryska författare varför deras argumentation återges så som den har beskrivits i andras texter. Ambitionen har annars varit att gå tillbaka till de ursprungliga litteraturkällorna.

I många fall har författarna hänvisat till offentligt material, ofta äldre, som har varit svårt att få tag på (t ex brev, eller sk noter, mellan stater). Det som har gått att kontrollera har väl stämt med hur författaren presenterat innehållet.

1.4 Forskningsläge

Tolkningen av Svalbardtraktatens innehåll har varit omtvistad ända sedan Genèvekonventionerna om havsrätt infördes 1958. Konflikten intensifierades i samband med att FN:s havsrättskonvention kom in i bilden på 1980-talet, och har inte avtagit sedan dess. Bestämmelserna i traktaten tappade precision i den uppsjö av nya juridiska koncept och termer som tillkom. I över 30 år har stater med stöd av professorer argumenterat över ämnet. Det finns i dagsläget omfattande forskning på området, men som drar åt olika håll och ingen tycks tro på en snar lösning. Avsaknaden av svensk forskning är förvånande med tanke på Sveriges tidigare gruvdrift på Svalbard.

1.5 Disposition

Det inledande kapitlet beskriver Svalbards natur och klimat, upptäckt och historia samt den ekonomiska verksamheten där idag. Kapitel 3 redogör för Svalbardtraktatens innehåll. Istället för varje artikel för sig delas traktaten upp efter de övergripande idéerna. I kapitel 4 visas forskningen på området. Tre olika ståndpunkter presenteras med argument för olika tolkningar av traktaten idag. Slutligen följer en analys i kapitel 5 med reflexioner och kritisk diskussion.

2 Svalbard¹

Följande kapitel är tänkt att ge läsaren en idé om Svalbard för att bättre förstå situationen idag.

2.1 Geografi

Svalbard är en ögrupp som ligger i Barents hav mellan Norge och Nordpolen, ca 60 mil norr om Norges norra kust. Svalbard utgörs av alla öar mellan 74° och 81°N och 10° och 35°E.² Ögruppen är till sin yta 62 400 km², ungefär som Belgien och Nederländerna tillsammans. Spetsbergen är den största ön på 39 000 km², följt av bl a Nordostlandet, Edgeön och Barentsö. Namnet Svalbard betyder kall kust, vilket kan tyckas passande då ungefär 60 % av ögruppens yta är täckt av glaciärer. Även det tidigare namnet, Spetsbergen, syftar till särskilda drag hos öarna, nämligen deras särskilt spetsiga berg (se nedan 2.2). Det finns ett stort antal fjordar, där de två största skär igenom nästa hela ön Spetsbergen.

På grund av permafrosten finns det inga träd på Svalbard, men ändå en varierad och färgglad vegetation i form av mindre växter, lavar och mossor. Bland de större däggdjuren finns isbjörn, flera sorters säl, Svalbardren och fjällräv. Det finns ett hundratal olika sorters fåglar, bl a lunnefågel. Stora delar av Svalbard är idag naturreservat, 65 % av landområdet och 87 % av territorialhavet.³

Ljuset varierar mellan årstiderna med ca fyra månaders oavbrutet dagsljus på sommaren och fyra månaders natt på vintern, med två månader långa övergångsperioder på vår och höst. Mellan maj och november är vattnet runt öarna huvudsakligen isfritt.

¹ Informationen i detta kapitel är om ingenting annat angivits hämtad från Ulfstein, *Svalbard Treaty*, s. 22-49.

² Artikel 1, Traktat angående Spetsbergen, SÖ 1924:25.

³ St.meld. nr. 22 (2008-2009), *Svalbard*, s. 54.

Det finns inga urinvånare på Svalbard. Längs Isfjordens kust på västra Spetsbergen ligger de viktigaste bosättningarna. Longyearbyen⁴ är en norsk bosättning och den största på Svalbard med ca 2 000 invånare. Här ligger det administrativa sätet med den norska *sysselmannen* (närmast guvernör). Barentsburg är den näst största bosättningen med en befolkning på ca 490 personer, ungefär tre fjärdedelar ukrainska medborgare och resten ryska.⁵ I övrigt finns ett fåtal forskningsstationer och spridda på Svalbards öar med något dussin verksamma personer vardera. I stort sett alla som bor på Svalbard arbetar där i några år för att sedan återvända hem, endast ett fåtal bor där hela livet.

2.2 Historia

Det är inte helt klart när Svalbard upptäcktes. En teori pekar på en isländsk text från 1194 som nämner ordet ”Svalbards”, men det är inte säkert att texten syftar på platsen för dagens Svalbard.⁶ Andra länder, bl a England och Ryssland, har hävdats att de var först på plats någon gång på 1500-talet. Det enda som med säkerhet kan fastställas är att den nederländske upptäcktsresanden Willem Barentsz upptäckte öarna 1596 på sin expedition att finna Nordostpassagen till Kina.⁷ En fransk översättning från 1613 av Barentsz loggbok nämner för första gången i skrift Spitsbergen.⁸ Originalen av journalen har inte hittats. Texten lyder ungefär:

”... ingenting annat än fjäll och spetsiga berg, därför kallade vi det Spetsbergen.” [översättning av författaren]

Spitsbergen kom att användas som samlingsnamn för hela ögruppen fram till dess att Norge fick suveränitet och började använda det mer nordiskt

⁴ Tidigare kallad Longyear City, uppkallad efter amerikanen John M. Longyear som under företaget The Arctic Coal Company grundade den första gruvan på Svalbard.

⁵ Statistisk centralbyrå.

⁶ Arlov, s. 13.

⁷ Arlov, s. 9.

⁸ Norsk Polarinstitut. Antagligen syftar texten till Gerritsz, H., *Histoire du pays nommé Spitsberghe*, Amsterdam, 1613.

klingande namnet Svalbard, inspirerat av tidigare nämnda isländska text. Spitsbergen fick istället bli namnet på den största ön (tidigare kallad Vest-Spitsbergen).⁹ På så sätt kunde även förväxling mellan huvudön och hela ögruppen undvikas.

Barentsz expedition vittnade om öar med ett rikt djurliv vilket gjorde att flera europeiska nationer inledde omfattande jakt på Svalbard under 1600-talet, särskilt på valross och val. Konflikter uppstod mellan de inblandade nationerna som kapade skepp och brände ner byggnader på Svalbard. Både England och dåvarande Danmark-Norge gjorde anspråk på suveränitet över öarna, medan Nederländerna, Frankrike och Spanien hävdade rätt till jakt genom principen om *mare liberum*, baserat på nederländaren Hugo Grotius' idéer framställda 1609 om det fria havet.¹⁰ Ingen stat lyckades upprätthålla någon auktoritet över öarna och den okontrollerade jakten ledde snabbt till att Svalbards resurser tömdes och intresset för området avtog. På 1800-talet blev Svalbard allmänt accepterat som *terra nullius*, och därmed förblev området utanför någon stats suveränitet.

Inte förrän i början av 1900-talet uppstod konflikter på nytt då flera länder, däribland Sverige, vid sekelskiftet hade funnit kol på Spetsbergen. Det var tydligt att ny lagstiftning behövdes för att reglera utvinning av resurser och hantera den ökande närvaron av blandade nationaliteter. Norge, som sedan 1905 varit självständigt från Sverige, lade 1907 fram ett förslag som byggde på Svalbards rådande status som *terra nullius* men med norsk kontroll över förvaltningen. Förslaget mottogs med intresse men någon överenskommelse nåddes aldrig innan första världskriget bröt ut.

Under fredskonferensen i Paris 1919 passade Norge på att begära en utredning om fastställande av Svalbards status och norsk suveränitet. Rådet för fredskonferensen inrättade då den sk Spetsbergskommissionen. Norge ombads komma med ett utkast till en traktat. Utkastet gick i grova drag ut på att Svalbard skulle hamna under norsk suveränitet men samtidigt bibehålla

⁹ Lov om Svalbard av 17 juli 1925 nr 11, 1 §.

¹⁰ Arlov, s. 18.

delar av principen om *terra nullius* genom att andra stater skulle få samma rättigheter som Norge avseende jakt, fiske, gruvsdrift och andra näringsverksamheter. Utan större ändring av utkastet nåddes en överenskommelse och Traktat angående Spetsbergen, SÖ 1924:25 [cit. Svalbardtraktaten] skrevs under 1920 och trädde i kraft 1925. Traktaten har idag 42 fördragsslutande parter.¹¹

2.3 Ekonomisk verksamhet

Sedan 1952 är det endast Norge och Ryssland som driver kolgruvor på Svalbard.¹² Den svenska gruvan Svea såldes till Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S redan 1934.¹³ Än idag är gruvsdrift den huvudsakliga sysselsättningen för invånarna i både Longyearbyen och Barentsburg. Det var dock längesedan utvinningen gick med vinst och både Norge och Ryssland pumpar in många miljoner kronor årligen för att hålla verksamheten igång, huvudsakligen för att behålla ett starkt fotfäste i området, och för Norges del dessutom att demonstrera sin suveränitet.

Svalbard har dock på senare år fått en betydande ökning av turism och forskning, och på 1990-talet dessutom ett eget universitet¹⁴ med inriktning på arktiska studier.¹⁵ För att vara ett arktiskt område har Svalbard en välutvecklad infrastruktur vilket gör öarna relativt lättillgängliga samtidigt som naturen fortfarande är välbevarad och klimatet förhållandevis drägligt.

Brittiska Arctic Oil Company påbörjade 1918 de första borrhningarna efter olja på Svalbards land, men utan framgång. Andra aktörer har under 1960-talet och framåt genomfört provborrningar. Det var egentligen först nu som Norge utövade sin suveränitet då de första reglerna rörande miljöskydd

¹¹ Sysselmannen.

¹² Ulfstein, *Spitsbergen*, st. 15.

¹³ Avango, s. 345.

¹⁴ University Centre in Svalbard öppnade 1993 och är världens nordligast belägna högskola, ”www.unis.no”.

¹⁵ Ulfstein, *Spitsbergen*, st. 17.

infördes.¹⁶ Hittills har ingen oljereserv av kommersiell betydelse påträffats inom Svalbards territorium, men rapporter förutspår att en stor del av den olja som tros finnas på Norges kontinentalsockel kan hittas i Norska havet och Barents hav, alltså eventuellt i Svalbards närområde.¹⁷

¹⁶ Ulfstein, *Spitsbergen*, st. 16.

¹⁷ St.meld. nr. 8 (2005-2006), *Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)*, s. 36.

3 Svalbardtraktaten

Svalbardtraktaten har under många år gett upphov till stor oenighet avseende dess tolkning och tillämpning. De två huvuddragen i traktaten utgörs dels av Norges suveränitet, dels av vissa rättigheter för andra stater att bedriva ekonomisk verksamhet på Svalbard och inom dess territorialvatten. När traktaten skrevs under 1920 såg havsrätten väsentligt annorlunda ut än idag. Det fanns endast en havszon, territorialvatten, som nådde 4 sjömil från land, därefter var det fritt hav. Under decennierna som följt har stora ändringar gjorts inom havsrätten genom de sk Genèvekonventionerna från 1958 och FN:s havsrättskonvention från 1982 (UNCLOS). Vi finner numera bl a att territorialvattnet får utvidgas till 12 sjömil och kallas territorialhav, samt att ett antal nya zoner tillsammans kan sträcka sig över 200 sjömil från land. Frågan som uppkommer är huruvida Svalbardtraktaten ska utvidgas analogt med havsrätten, eller om den ska tolkas strikt och ordagrant enligt ursprunglig skrivning. Norge hävdar att Svalbardtraktaten endast ska gälla på land och inom territorialhavet, medan många andra stater menar att syftet med traktaten pekar på en extensiv tolkning mer i linje med dagens havsrätt.

Detta kapitel ger en överblick av Svalbardtraktatens bestämmelser som berör detta uppsatsämne samt Norges havszoner runt Svalbard.

3.1 Norges suveränitet över Svalbard¹⁸

Norges suveränitet grundas inte på ockupation utan på en överenskommelse med vissa förbehåll mellan Norge och andra fördragsslutande stater. Artikel 1 lyder:

¹⁸ Informationen i detta avsnitt är om ingenting annat angivits hämtad från Ulfstein, *Spitsbergen*, st. 19-24.

”The High Contracting Parties undertake to recognise, subject to the stipulations of the present Treaty, the full and absolute sovereignty of Norway over the Archipelago of Spitsbergen [...]”

Till den del Svalbardtraktaten inte stadgar något annat har Norge samma suveränitet över Svalbard som alla stater har över sina territorier, bl a rätten att utöva jurisdiktion, lagstifta och beivra brott. Norge får alltså stifta lagar rörande t ex utvinning av naturresurser eller miljöskydd. Norsk lag gäller om Svalbard inte uttryckligen är undantaget, samma princip gäller även traktater och andra internationella överenskommelser. Den norska suveräniteten är i sig inte ifrågasatt utan accepterad av fördragsslutande parter. Men suveräniteten lär också anses bindande för icke-parter genom internationell sedvanerätt, då Norges sedan länge utövade suveränitet inte ifrågasatts av utomstående stater. Däremot kan de rättigheter som följer av Svalbardtraktaten åberopas av utomstående stater först när de ratificerat traktaten.

3.2 Icke-diskriminering av andra stater

Den mest omtvistade delen av Svalbardtraktaten är den om fördragsslutande parters lika rätt att bedriva ekonomisk verksamhet på Svalbard. Det är kanske på detta område som idén om Svalbard som *terra nullius* starkast lever kvar. Artikel 2 inleds med:

”Ships and nationals of all the High Contracting Parties shall enjoy equally the rights of fishing and hunting in the territories specified in Article 1 and in their territorial waters.”

Icke-diskriminering är inte en övergripande princip för hela traktaten, utan gäller där det är uttryckligen stadgat. Dess omfattning får utläsas av formuleringen i varje artikel för sig. Artikel 3, 1st:

”The nationals of all the High Contracting Parties shall have equal liberty of access and entry for any reason or object whatever to the waters, fjords and

ports of the territories specified in Article 1; subject to the observance of local laws and regulations, they may carry on there without impediment all maritime, industrial, mining and commercial operations on a footing of absolute equality.”

Alla fördragsslutande parter, inklusive Norge, har samma rättigheter att bedriva fiske, jakt, industri och annan kommersiell verksamhet, och alla stater ska behandlas lika. Norge får lagstifta på området så länge det inte är diskriminerande på grund av nationalitet, varken direkt eller indirekt. Ingen stat får genom norsk lagstiftning eller reglering missgynnas på grund av sin nationalitet, ej heller gynnas. Norge får dock stifta lagar som till exempel begränsar, eller förbjuder, en viss typ av verksamhet vilket förstås skulle drabba norska intressen lika mycket som utländska.

4 Svalbardtraktatens geografiska tillämpning

Svalbardtraktaten ger inte mycket vägledning om dess tillämpning utanför territorialvattnet, och även formuleringarna om territorialvattnet varierar på sina ställen. Vissa artiklar refererar till just ”territorial waters”, medan andra artiklar endast hänvisar till ”the territories specified in Article 1” (artikel 1 nämner ingenting om vatten). Av förståeliga skäl finns inga referenser till kontinentalsockeln eller EEZ. Det är just här som meningskiljaktigheterna ligger. Hur traktaten tolkas har stora ekonomiska konsekvenser för de inblandade staterna.

I detta kapitel kommer först en redogörelse för Svalbards havszoner, vars tillkomst i sig inte är okontroversiell: får Norge överhuvudtaget inrätta nya zoner runt Svalbard? Sedan följer resonemang kring vad vi kan kalla kärnfrågan i uppsatsen: har andra stater än Norge rätt att exploatera naturresurser i havet utanför Svalbard?

4.1 Svalbards havszoner

Inte i Svalbardtraktaten hindrar uttryckligen Norge från att inrätta nya havszoner runt Svalbard. Inom internationell rätt finns heller inga hinder (det finns vissa skilda meningar om detta, mer om det nedan).¹⁹ Att Svalbard är en ögrupp påverkar inte möjligheten att inrätta havszoner då det kan ske i enlighet med reglerna för fastland (UNCLOS art. 121). Noteras bör att reglerna ser annorlunda ut om ögruppen i sig är en självständig stat (UNCLOS del IV).

¹⁹ Ulfstein, *Svalbard Treaty*, s. 419-421.

Norge har traditionellt gjort anspråk på 4 sjömil territorialvatten utanför landets kuster, därmed även utanför Svalbards kust.²⁰ Genom UNCLOS:s ikraftträdande har stater rätt att inrätta territorialhav upp till 12 sjömil, något som Norge utnyttjade 2003 utanför såväl Norges fastland som Svalbard.²¹

För att undvika konfrontation med andra stater har Norge valt att istället för en ekonomisk zon (EEZ) inrätta en fiskeskyddszon, eller ”Fisheries Protection Zone” (FPZ).²² Zonen omfattar samma yta som EEZ och med befogenheter som ryms inom UNCLOSs ram för EEZ, men endast de som berör fiskeförvaltning. Norge har rätt att reglera fisket inom denna zon i enlighet med havsrätten men måste beakta Svalbardtraktatens begränsningar, främst avseende icke-diskriminering.

En stats rättigheter över kontinentalsockeln är till skillnad från t ex EEZ oberoende av något besittningstagande eller uttrycklig förklaring (UNCLOS art. 77). Kontinentalsockeln är en naturlig förlängning av landytan och följer automatiskt av en kuststats suveränitet. Som tidigare nämnts fastställs havszoner runt öar på samma sätt som för fastland (UNCLOS art. 121). Svalbard har alltså en egen (norsk) kontinentalsockel som en följd av Norges suveränitet.²³ Här skiljer sig uppfattningarna åt ganska dramatiskt.

Norge har länge hävdade att kontinentalsockeln runt Svalbard endast är en upphöjning av Norges kontinentalsockel, och därmed inte en egen kontinentalsockel baserad på ögruppen själv. Norge har därför full suveränitet över kontinentalsockeln med undantag för havsbotten inom territorialhavet runt Svalbard (med hänsyn till Svalbardtraktaten).²⁴ En majoritet av de fördragsslutande parterna har bestridit detta i olika former. Det verkar dock som att Norge på senare år har ändrat inställning och

²⁰ Kongelig Resolusjon av 22 februari 1812.

²¹ Act of 27 June 2003 relating to Norwegian Territorial Waters and the Contiguous Zone, United Nations Law of the Sea Bulletin, vol. 54, s. 29 ff.

²² Kongelig Resolusjon av 3 juni 1977. Se även Ulfstein, *Svalbard Treaty*, s. 446.

²³ Se North Sea Continental Shelf Cases, s. 73.

²⁴ Ulfstein, *Svalbard Treaty*, s. 422.

numera medger att Svalbard ger upphov till en egen juridisk kontinentalsockel som utgår från Svalbards kust.²⁵

Även om det finns avvikande åsikter i frågan tycks det idag ändå vara allmänt accepterat att Norge har befogenhet att inrätta en FPZ runt Svalbard samt att Svalbard har en egen kontinentalsockel.

4.2 Tre ståndpunkter

Att konstatera att havszonerna runt Svalbard är legitima är inte detsamma som att Svalbardtraktaten är tillämplig där. Detta avsnitt kommer att redovisa olika argument för och emot traktatens tillämplighet.

Tre tydliga ståndpunkter går att utröna hos de inblandade staterna och experter på området. På ena sidan står de som hävdar att Norge har oinskränkt rätt att inrätta och ensamt exploatera nya havszoner oberoende av Svalbardtraktaten och på motsatt sida finner vi de som menar att Norge inte har någon jurisdiktion överhuvudtaget utanför Svalbards territorialhav. I mitten står de som anser att Norge har rätt att inrätta havszoner utanför Svalbard och utöva jurisdiktion men att Svalbardtraktatens icke-diskriminerande regler samtidigt är tillämpliga där.

4.2.1 Oinskränkt norsk jurisdiktion

Norge förespråkar fullkomlig suveränitet och jurisdiktion med stöd av professor Carl August Fleischer. Ståndpunkten är att Svalbardtraktaten endast ska tillämpas på Svalbards landyta och inom territorialhavet.²⁶ Huvudargumentet är enkelt: Svalbardtraktaten nämner inte någonstans att Norge skulle ha några skyldigheter (eller inskränkta rättigheter) utanför territorialhavet, på kontinentalsockeln eller inom EEZ/FPZ. Det faktum att

²⁵ Fife.

²⁶ Fleischer, *Oil and Svalbard*, s. 11. Se även Fife.

varken EEZ eller kontinentalsockel i juridisk bemärkelse existerade då traktaten skrevs tycks för Fleischer vara oväsentligt.²⁷

Traktaten ska tolkas restriktivt och statens suveränitet extensivt, särskild då inskränkningar på en stats suveränitet inte ska presumeras om situationen är oklar.²⁸ Fleischer hänvisar till de fördragsslutande parternas avsikt så som den framgick i Spetsbergskommissionens förarbeten. Alla inskränkningar av Norges suveränitet kan utläsas ur traktaten, och om det inte står uttryckt där ska full suveränitet råda. Rätten till EEZ och kontinentalsockeln uppstod senare och tillfaller den suveräna kuststaten. Då detta inte behandlas i traktaten ges Norge i enlighet med UNCLOS full suveränitet över zonerna.²⁹

Här väcks en fråga om relationen mellan Svalbardtraktaten och UNCLOS och principen om *lex posterior* (yngre lag går före äldre lag). Artikel 30.3, Wienkonventionen om traktaträtten, SÖ 1975:1 [cit. Wienkonventionen], anger att när alla parter i den tidigare traktaten (Svalbardtraktaten) också är parter i den senare traktaten (UNCLOS) ska den tidigare endast tillämpas i den utsträckning dess bestämmelser är förenliga med den senare. I UNCLOS finner vi en liknande bestämmelse i artikel 311.2 som säger att UNCLOS inte ska ändra konventionsstaternas rättigheter och skyldigheter vilka härrör från andra avtal som är förenliga med UNCLOS. Norge, med stöd av bl a Fleischer, hävdar att Svalbardtraktatens artiklar 2 och 3 är oförenliga med de rättigheter som UNCLOS ger till kuststater och att Svalbardtraktaten därför inte är tillämplig på det berörda området.³⁰

Med denna slutsats ska UNCLOS tillämpas om konflikt uppstår mellan traktaterna. En förutsättning för detta är att båda traktaterna, eller åtminstone de enskilda bestämmelserna, berör samma område.

²⁷ Fleischer, *Law of the Sea*, s. 6.

²⁸ Fleischer, *Oil and Svalbard*, s. 9.

²⁹ Fleischer, *Law of the Sea*, s. 4 f.

³⁰ Churchill & Ulfstein, s. 574.

Vidare argumenterar Fleischer att huvudbestämmelsen i traktaten måste anses vara artikel 1 och Norges suveränitet, medan de andra bestämmelserna endast är specifika undantag vilka inte kan ges någon bredare tolkning.³¹ Här är det också viktigt för Fleischer att påpeka att suveräniteten inte har *givits* Norge genom Svalbardtraktaten, utan den har *erkänts* av de fördragsslutande parterna, något som stärker fullkomlig suveränitet.³²

4.2.2 Ingen norsk jurisdiktion³³

På motsatt sida är synen att det snarare är Norges suveränitet över Svalbard som ska tolkas restriktivt, inte traktatens inskränkningar. Island, Ryssland och Spanien har på olika grunder motsatt sig Norges jurisdiktion och suveränitet utanför territorialhavet. Island och Ryssland hävdar att eftersom Norges suveränitet bygger på en traktat snarare än internationell sedvanerätt är suveräniteten inskränkt både till traktatens geografiska omfattning och innehåll.³⁴ Ryssland är denna ståndpunkts främsta förespråkare med stöd av professorerna Alexander Vylegzhanin och Vyacheslav Zilanov. De har framfört följande påstående:

”There is no legal problem of classifying the status of waters beyond the limits of the territorial waters of Spitsbergen. [...] It is high seas.”

De menar att artikel 2 och 3 i Svalbardtraktaten är uttömmande vad gäller Norges rätt till havszoner och att Norge följaktligen saknar behörighet att inrätta nya zoner utöver territorialhavet. Svalbardtraktaten är enligt dem *lex specialis* till UNCLOS och har således företräde vid konflikt mellan traktaterna. Därmed berövas Norge vissa av de rättigheter som UNCLOS

³¹ Fleischer, *Oil and Svalbard*, s. 9.

³² Fleischer, *Law of the Sea*, s. 7.

³³ Informationen i detta avsnitt är om ingenting annat angivits hämtad från Pedersen & Henriksen, s. 143-148.

³⁴ Pedersen, s. 345.

ger en kuststat. Norge får enligt de två ryska professorerna inrätta nya zoner endast i samarbete med, och med godkännande av, övriga berörda parter.³⁵

Om Norge inte har rätt att inrätta havszoner kan Norge heller inte utöva jurisdiktion över området. Ryssland har mot denna bakgrund t ex skickat ut egna patrullbåtar för att inspektera ryska trålare, utan hänsyn till norsk jurisdiktion. Ryssland har föreslagit att fiskeförvaltningen inom FPZ ska regleras genom bilaterala förhandlingar istället för norsk lagstiftning. Det kan verka märkligt att Ryssland har synpunkter på regleringen inom FPZ när det från början inte erkänner zonen i sig.

Något som pekar på en förändring av Rysslands syn är överenskommelsen 2010 om gränsdragningen av Barents hav mellan Ryssland och Norge då Ryssland minskade sitt geografiska anspråk med hänsyn till Svalbards havszoner, även om Svalbard i sig inte nämndes uttryckligen i överenskommelsen.³⁶

Island och Spanien tycks erkänna Svalbards FPZ och kontinentalsockel som legitima havszoner, men ifrågasätter Norges jurisdiktion över området. Även Europeiska kommissionen tycks dela ståndpunkten att Norge saknar befogenhet att utöva jurisdiktion utanför Svalbards territorialhav. Denna rätt ska enligt ovanstående endast tillfalla flaggstaten.

Även här tolkas alltså traktaten restriktivt, men istället för att Norges suveränitet kommer först är det istället Svalbards status som *terra nullius* som står i centrum. Det är suveräniteten som är undantaget från regeln, och därför den som ska tolkas restriktivt.

³⁵ Pedersen & Henriksen hänvisar till Vylegzhnin, A.N., & Zilanov, V.K., *Spitsbergen: Legal Regime of Adjacent Marine Areas*, Eleven International Publishing, Utrecht, 2007, s. 42-86.

³⁶ Henriksen & Ulfstein, s. 9.

4.2.3 Norsk jurisdiktion och Svalbardtraktatens tillämplighet

Mellan de hittills presenterade ståndpunkterna finner vi en kompromiss som går ut på att Norge har full suveränitet över Svalbard och jurisdiktion över FPZ och kontinentalsockeln, samtidigt som Svalbardtraktaten (särskilt de icke-diskriminerande rättigheterna) är tillämplig på dessa nya zoner. Förespråkare för denna tanke är främst Storbritannien, Danmark och Nederländerna med stöd av David Anderson (tidigare domare i Internationella havsrättsdomstolen) och flera professorer, bl a Robin Churchill, Geir Ulfstein och Torbjørn Pedersen.

Behörighet att inrätta havszoner härrör från kuststaters suveränitet över sitt territorium. Om en stat är suverän över ett landområde som har en kust är den suveräna staten också behörig att inrätta havszoner över vilka staten har jurisdiktion. Det finns ingenting i Svalbardtraktaten eller internationell havsrätt som hindrar detta. Norge har alltså rätt att precis som andra stater inrätta havszoner utanför sitt landområde, och alltså utanför Svalbard.³⁷

Den restriktiva tolkningen av traktatens ordalydelse anses i detta läger vara för snäv. Spetsbergskommissionen kunde knappast förutse utvecklingen inom havsrätten och därför heller inte ta senare uppkomna zoner i beaktande när traktaten skrevs för snart 100 år sedan.

I stället behöver man se till syftet och avsikten med traktaten samt i vilket sammanhang den skrevs (i enlighet med Wienkonventionens regler om traktattolkning). Ett syfte lär ha varit att få ordning på ett annars potentiellt anarkistiskt, konfliktladdat ingenmansland.³⁸ Ytterligare ett syfte hittas i preambeln till traktaten som säger att de fördragsslutande parterna önskar ställa Svalbard under ”an equitable régime, in order to assure their development and peaceful utilisation”. Vad exakt som menades med

³⁷ Churchill & Ulfstein, s. 558.

³⁸ Churchill & Ulfstein, s. 571.

equitable régime (eller *rättvis styrelse* i traktatens svenska översättning) är något oklart. Anderson menar att det handlar om rättvisa mellan Norge och de andra parterna i att varje part gav något (suveränitet åt Norge) och fick något i gengäld (icke-diskriminerande rättigheter), något han kallar för en ”package deal”.³⁹ De fördragsslutande parterna erkänner Norges suveränitet, men endast ”under de i denna traktat stadgade villkor” (artikel 1 Svalbardtraktaten). Oavsett om detta är vad som avsågs med *equitable régime* får bevarandet av parternas tidigare kommersiella rättigheter ses som ett syfte.⁴⁰

Traktaten omfattade då Svalbards alla öar och hela det havsområde som på den tiden kunde falla under en kuststats suveränitet. Det var så geografiskt omfattande det kunde vara 1920.⁴¹ Alltså hade Svalbardtraktaten då den skrevs exakt samma geografiska omfattning som Norges erkända suveränitet. Suveräniteten och villkoren stadgades i samma mening som den geografiska omfattningens definition (artikel 1). Om FPZ och kontinentalsockeln som koncept funnits då traktaten skrevs och Norge genom traktaten erkändes suveränitet över det området är det inte långsökt att även detta område skulle omfattas av traktatens icke-diskriminerande rättigheter.⁴²

Ulfstein har påpekat att om artikel 2 och 3 inte skulle vara tillämpliga i FPZ och på kontinentalsockeln skulle det få märkliga konsekvenser nämligen att fördragsslutande parter inte har rätt att utvinna olja på kontinentalsockeln, och en mycket begränsad rätt att fiska i FPZ, samtidigt som de skulle ha samma rätt som Norge att fiska och borra efter olja på Svalbards landområde och territorialhav. Normalt brukar en stats suveränitet avta ju längre från land man kommer, inte tvärtom.⁴³

³⁹ Anderson, s. 375.

⁴⁰ Churchill & Ulfstein, s. 571.

⁴¹ Anderson, s. 378.

⁴² Churchill & Ulfstein, s. 575.

⁴³ Ulfstein, *Svalbard Treaty*, s. 429.

Något annat som Ulfstein och Churchill anser skulle vara en märklig följd av detta är att när Norge utvidgade sitt territorialhav från 4 till 12 sjömil så reducerades Norges egen suveränitet då Svalbardtraktaten faktiskt tillämpas på territorialhavet. Normalt brukar stater utvidga sitt territorialhav för att därmed utvidga sin suveränitet utanför land, inte för att öka andra staters rättigheter där.⁴⁴

⁴⁴ Churchill & Ulfstein, s. 576.

5 Analys

För att förstå Svalbardtraktaten behöver man blicka tillbaka på tidsperioden då den skrevs. Havsrätten såg vid sekelskiftet väsentligt annorlunda ut än idag. Traktaten är skrivet på ett juridiskt språk som stämmer väl överens med dåtidens havsrätt och syn på suveränitet. Men när havsrätten under 1900-talet genomgick två omfattande expansioner tappade formuleringarna i Svalbardtraktaten sin precision och den ursprungliga innebörden stod plötsligt öppen för flera tolkningar.

Norges suveränitet över Svalbard är inte omtvistad. Den erkändes när Svalbardtraktaten ratificerades. Problemet ligger i hur långt suveräniteten sträcker sig. Artikel 1 som fastställer att de fördragsslutande parterna erkänner Norges suveränitet fastställer också den geografiska omfattningen av traktaten. Artikel 1 uttrycker *i samma mening* att suveräniteten erkänns endast under ett antal inskränkande villkor. Således ingen suveränitet utan villkor, och samma geografiska omfattning för båda. Artikel 1 i sin helhet:

”The High Contracting Parties **undertake to recognise, subject to the stipulations of the present Treaty, the full and absolute sovereignty** of Norway over the Archipelago of Spitsbergen, comprising, with Bear Island of Beeren-Eiland, **all the islands** situated between 10° and 35° longitude East of Greenwich and between 74° and 81° latitude North, especially West Spitsbergen, North-East Land, Barents Island, Edge Island, Wiche Islands, Hope Island or Hopen-Eiland, and Prince Charles Forland, together with all islands great or small and rocks appertaining thereto.” [fetstil tillagd]

Observera att artikel 1 endast inkluderar *alla öar* inom de angivna koordinaterna. Det står ingenting om vattnen vilket bidrar till tolkningsproblematiken. Artikel 2 och 3 stadgar dock:

”Ships and nationals of all the High Contracting Parties shall enjoy equally the rights of fishing and hunting **in the territories specified in Article 1 and in their territorial waters.**” [fetstil tillagd]

”The nationals of all the High Contracting Parties shall have equal liberty of access and entry for any reason or object whatever to the **waters, fjords and ports of the territories specified in Article 1**; [...] they may carry on there without impediment **all maritime, industrial, mining and commercial operations** on a footing of absolute equality.

They shall be admitted under the same conditions of equality to the exercise and practice of **all maritime, industrial, mining or commercial enterprises both on land and in the territorial waters**, and no monopoly shall be established on any account or for any enterprise whatever.” [fetstil tillagd]

Rättigheterna i artikel 2 och 3 är alltså tillämpliga inom territoriet i artikel 1 *och* inom territorialhavet, en formulering mer omfattande än artikel 1.

Denna författare drar slutsatsen att territorialhavet är implicit i artikel 1, och följer automatiskt suveräniteten över land, precis som idag (artikel 2.1 UNCLOS). Traktatens ursprungliga omfattning lär därför vara alla sagda öar inklusive de 4 sjömil från kusten som 1920 kallades territorialvatten (till skillnad från dagens territorialhav, eller ”territorial sea”). Territorialvattnet var då den enda havszonen som fanns innan fritt hav. Hade Svalbardtraktaten inkluderat kontinentalsockeln och ekonomiska zonen om de fanns som begrepp på 1920-talet? Hade Norge i så fall godtagit en så vidsträckt inskränkning?

En annan fundering kring territorialhavet är varför Norge utvidgade gränsen från 4 till 12 sjömil och därmed ökade ytan som de fördragsslutande parterna har lika rätt till. Varje stat har rätt att fastställa bredden av sitt territorialhav upp till 12 sjömil (artikel 3 UNCLOS). Följaktligen borde Norge ha rätt att fastställa territorialhavet till exempelvis 1 sjömil. Med Norges resonemang om tolkningen av Svalbardtraktaten skulle en reducering av territorialhavets bredd innebära mindre rätt för de

fördragsslutande parterna och större rätt för Norge, utan att det strider mot traktatens ordalydelse.

Det speciella med folkrätt är att rätten är lite vad staterna gör den till, och ingen högre instans kan påtvinga en stat något utan samtycke. En internationell domstol skulle kunna fatta ett beslut om Svalbardtraktatens tillämpning men det förutsätter att en part till traktaten tar upp frågan till prövning med risk att få en dom emot sig, vilket är anledningen till att så ännu inte skett.⁴⁵ Dessutom skulle en sådan dom endast vara bindande för parterna i målet, och bara om de överhuvudtaget accepterat den internationella domstolens jurisdiktion (se artikel 36, Statute of the International Court of Justice). Beslut av internationella domstolar i jämförbara fall visar ingen entydig lösning då det finns domar som stöder båda synsätten.⁴⁶

Att Norge eller de andra parterna skulle ändra ståndpunkt och släppa sina anspråk är föga troligt. Norge vinner ingenting på att traktaten skulle tillämpas utanför territorialhavet och de andra parterna har ingenting att förlora (men potentiellt mycket att vinna) på att fortsätta att hävda sin rätt. Svalbardtraktatens tillämplighet utanför territorialhavet skulle dock logiskt leda till ett erkännande av norsk suveränitet och jurisdiktion över detta område.

⁴⁵ Churchill & Ulfstein, s. 589.

⁴⁶ Churchill & Ulfstein, s. 593.

6 Slutsats

Ett slutgiltigt svar på frågan om de fördragsslutande parternas rätt på kontinentalsockeln är svårt att ge. Det finns stöd för flera sätt att tolka traktaten. Å ena sidan går det att argumentera för en bokstavstolkning där Svalbardtraktatens ordalydelse helt avgör tillämpligheten, vilket leder till att traktaten inte gäller utanför territorialhavet. Å andra sidan tyder syftet med traktaten på att en extensiv tolkning är lämpligare, och att traktatens tillämplighet bör utvidgas med havsrätten och därmed innefatta ekonomiska zonen och kontinentalsockeln. Ingenting tyder på att de fördragsslutande parterna är beredda att dra tillbaka sin ståndpunkt och en lösning på problemet verkar avlägsen.

Formuleringen i artikel 1 ger de icke-diskriminerande rättigheterna samma geografiska omfattning som Norges suveränitet. Oavsett vilken yta som Norge anses ha suveränitet över bör rättigheterna gälla inom samma område. Det är motsägelsefullt att Norge använder som argument för sin oinskränkta suveränitet det faktum att Svalbardtraktaten stadgar att de icke-diskriminerande rättigheterna (endast) är tillämpliga på land och inom territorialhav, när detsamma enligt artikel 1 gäller suveräniteten i sig.

Starka argument har framförts för att Norge har rätt att inrätta en ekonomisk zon (eller FPZ) utanför Svalbard, samt att kontinentalsockeln kommer automatiskt med suveräniteten över land. Därför är det rimligast att Norges suveränitet över FPZ och kontinentalsockeln erkänns och att de icke-diskriminerande rättigheterna i Svalbardtraktaten är tillämpliga där.

Bilaga A

Treaty Concerning the Archipelago of Spitsbergen [artikel 1-3 av 10].

Article 1

The High Contracting Parties undertake to recognise, subject to the stipulations of the present Treaty, the full and absolute sovereignty of Norway over the Archipelago of Spitsbergen, comprising, with Bear Island of Beeren-Eiland, all the islands situated between 10° and 35° longitude East of Greenwich and between 74° and 81° latitude North, especially West Spitsbergen, North-East Land, Barents Island, Edge Island, Wiche Islands, Hope Island or Hopen-Eiland, and Prince Charles Forland, together with all islands great or small and rocks appertaining thereto. (See annexed map)

Article 2

Ships and nationals of all the High Contracting Parties shall enjoy equally the rights of fishing and hunting in the territories specified in Article 1 and in their territorial waters.

Norway shall be free to maintain, take or decree suitable measures to ensure the preservation and, if necessary, the re-constitution of the fauna and flora of the said regions, and their territorial waters; it being clearly understood that these measures shall always be applicable equally to the nationals of all the High Contracting Parties without any exemption, privilege or favour whatsoever, direct or indirect to the advantage of any one of them.

Occupiers of land whose rights have been recognized in accordance with the terms of Articles 6 and 7 will enjoy the exclusive right of hunting on their own land: 1) in the neighbourhood of their habitations, houses, stores, factories and installations, constructed for the purpose of developing their property, under conditions laid down by the local police regulations: 2) within a radius of 10 kilometres round the headquarters of their place of business or works; and in both cases, subject always to the observance of regulations made by the Norwegian Government in accordance with the conditions laid down in the present Article.

Article 3

The nationals of all the High Contracting Parties shall have equal liberty of access and entry for any reason or object whatever to the waters, fjords and ports of the territories specified in Article 1; subject to the observance of local laws and regulations, they may carry on there without impediment all maritime, industrial, mining and commercial operations on a footing of absolute equality.

They shall be admitted under the same conditions of equality to the exercise and practice of all maritime, industrial, mining or commercial enterprises both on land and in the territorial waters, and no monopoly shall be established on any account or for any enterprise whatever.

Notwithstanding any rules relating to coasting trade which may be in force in Norway, ships of the High Contracting Parties going to or coming from the territories specified in Article 1 shall have the right to put into Norwegian ports on their outward or homeward voyage for the purpose of taking on board or disembarking passengers or cargo going to or coming from the said territories, or for any other purpose.

It is agreed that in every respect and especially with regard to exports, imports and transit traffic, the nationals of all the High Contracting Parties, their ships and goods shall not be subject to any charges or restrictions whatever which are not borne by the nationals, ships or goods which enjoy in Norway the treatment of the most favoured nation; Norwegian nationals, ships or goods being for this purpose assimilated to those of the other High Contracting Parties, and not treated more favourably in any respect.

No charge or restriction shall be imposed on the exportation of any goods to the territories of any of the Contracting Powers other or more onerous than on the exportation of similar goods to the territory of any other Contracting Power (including Norway) or to any other destination.

Bilaga B

Hämtad från

”<http://commons.wikimedia.org/wiki/Svalbard#mediaviewer/File:LocationSvalbard.png>”, 2014-05-25.

Hämtad från

”<http://commons.wikimedia.org/wiki/Svalbard#mediaviewer/File:Sv-map.png>”, 2014-05-25.

Käll- och litteraturlförteckning

Källor

Internationella författningar

Traktat angående Spetsbergen, SÖ 1924:25.

Wienkonventionen om traktaträtten av 23 maj 1969, SÖ 1975:1.

Förenta nationernas havsrättskonvention av 10 december 1982, SÖ 2000:1.

Norska författningar

Kongelig Resolusjon av 22 februari 1812.

Kongelig Resolusjon av 3 juni 1977.

Lov om Svalbard av 17 juli 1925 nr 11.

Rapporter från Norges regering till Stortinget

St.meld. nr. 8(2005-2006), *Helhetlig forvaltning av det marine miljø i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (forvaltningsplan)*.

St.meld. nr. 22 (2008-2009), *Svalbard*.

Övriga internationella dokument

Act of 27 June 2003 relating to Norwegian Territorial Waters and the Contiguous Zone, United Nations Law of the Sea Bulletin, vol. 54.

North Sea Continental Shelf Cases (Federal Republic of Germany vs. Denmark and Federal Republic of Germany vs. Netherlands), ICJ Reports, 1969, s. 72 [cit. North Sea Continental Shelf Cases].

Litteratur

Anderson, D.H., *The Status under International Law of the Maritime Areas around Svalbard*, Ocean Development & International Law, vol. 40, 2009, s. 373 [cit. Anderson].

Avango, D., *Sveagruvan: Svensk gruvhantering mellan industri, diplomati och geovetenskap 1910-1934*, Jernkontorets bergshistoriska skriftserie, vol. 44, Riga, 2005, s. 345 [cit. Avango].

Arlov, T.B., *A Short History of Svalbard*, Norsk Polarinstitut, Oslo, 1989 [cit. Arlov].

Churchill, R. & Ulfstein, G., *The Disputed Maritime Zones around Svalbard*, Nordquist, M., Heidar T.H. & Moore, J.N. (red.), *Changes in the Arctic Environment and the Law of the Sea*, 2010, s. 551 [cit. Churchill & Ulfstein].

Fleischer, C.A., *Oil and Svalbard*, Nordisk tidsskrift for international ret, vol. 45, 1976, s. 7 [cit. Fleischer, *Oil and Svalbard*].

Fleischer, C.A., *The New International Law of the Sea and Svalbard*, avhandling presenterad vid The Norwegian Academy of Science and Letters 150th Anniversary Symposium, 2007-01-25 [cit. Fleischer, *Law of the Sea*].

Henriksen, T. & Ulfstein, G., *Maritime Delimitation in the Arctic: The Barents Sea Treaty*, *Ocean Development & International Law*, vol. 42, 2011, s. 1 [cit. Henriksen & Ulfstein].

Pedersen, T. & Henriksen, T., *Svalbards Maritime Zones: The End of Legal Uncertainty?*, *International Journal of Marine and Coastal Law*, vol. 24, 2009, s. 141 [cit. Pedersen & Henriksen].

Pedersen, T., *The Svalbard Continental Shelf Controversy: Legal Disputes and Political Rivalries*, *Ocean Development & International Law*, vol. 37, 2006, s. 339 [cit. Pedersen].

Ulfstein, G., *The Svalbard Treaty: From Terra Nullius to Norwegian Sovereignty*, Universitetsforlaget AS, Oslo, 1995 [cit. Ulfstein, *Svalbard Treaty*].

Ulfstein, G., *Spitsbergen/Svalbard*, Max Planck Encyclopedia of Public International Law, Oxford University Press, 2008 [cit. Ulfstein, *Spitsbergen*].

Elektronisk material

Norsk Polarinstitut (utg.),

”<http://placenames.npolar.no/stadnamn/Spitsbergen>”, lydelse 2014-05-03 [cit. Norsk Polarinstitut].

Regjeringen (utg.), Fife, R. E., *Svalbard and the Surrounding Maritime Areas*,

”<http://www.regjeringen.no/en/dep/ud/selected-topics/civil--rights/spesiell-folkerett/folkerettslige-sporsmal-i-tilknytning-ti.html?id=537481>”, lydelse 2014-05-15 [cit. Fife].

Statistisk sentralbyrå (utg.),

”<http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/befsvsvalbard/halvaar>”, lydelse 2014-05-02 [cit. Statistisk sentralbyrå].

Sysselmannen (utg.),

”<http://www.sysselmannen.no/en/Toppmeny/About-Svalbard/Laws-and-regulations/Svalbard-Treaty/>”, lydelse 2014-05-03 [cit. Sysselmannen].